

Posudek na rigorózní práci

Autorka: Mgr. Kateřina Elisová

Název: Život a dílo Michaila Čechova

v kontextu vývoje ruského dramatického umění

Konzultantka: PhDr. Radka Hříbková, CSc.

Práce v rozsahu 162 stran včetně přílohy je vypracována v češtině s ruským a anglickým resumé.

Rigorózní práce Kateřiny Elisové je zaměřena na životní i tvůrčí dráhu velmi zajímavé a výrazné osobnosti světového divadelnictví, synovce Antona Pavloviče Čechova, Michaila Čechova.

Jeho činnost v Rusku i později v emigraci v ruské diaspoře je nepřehlédnutelná a neopomenutelná. Naštěstí dnes již existují komplexnější práce o něm, autorka je hojně využívá, cituje (mj. z pera finské badatelky Liisy Byckling) a dokazuje velmi dobrou orientaci v odborné cizojazyčné i tuzemské literatuře. Autorka se snažila všestranně postihnout veškeré aktivity Michaila Čechova, neomezila se při tom pouze na jeho emigrantské období, ale také na jeho předrevoluční činnost.

Svou práci rozčlenila do tří hlavních kapitol, v té první se věnuje vývoji ruského dramatu. Již v názvu kapitoly mělo být, podle mého názoru, konkretizováno období, kterému bude věnována pozornost, protože stručný historický přehled končí přelomem XIX. a XX. století. Působení M. Čechova však tuto hranici výrazně přesahuje (zemřel v roce 1955).

Ve druhé kapitole je pozornost věnována hereckým technikám a jejich vývoji. Autorka přibližuje Stanislavského metodu a její rezonanci ve světovém kontextu, srovnává pedagogiku Stanislavského s Brechtovou, ale také s dalšími uměleckými přístupy. Z mého pohledu by práce našla vhodnější uplatnění na specializovaných pracovištích (mj. na divadelní akademii, divadelní vědě).

Ve třetí části se práce zaměřuje na biografii a uměleckému hledání M. Čechova. 20. léta XX. století byla obdobím, kdy Praha byla jedním z nejvýznamnějších center ruské emigrace. I M. Čechov se tu snaží nalézt uplatnění, autorka zde cituje a komentuje Čechovův dopis prezidentu Masarykovi i další české ohlasy (mj. K. Čapka).

Práce K. Elisové soustředila zajímavý materiál, její charakter je však především kompilativní. Nové poznatky, bohužel, nepřináší. Určité možnosti pouze naznačuje (viz strana 102). Práci by prospěla pečlivější korektura, nalezneme zde překlepy a chyby (nejvíce na s. 151, 152), komolení jmen (Morgenstern, Marilyn Monroe, Mathesius). Některá konstatování týkající se M. Čechova jsou v rozporu – „...absolutně se distancoval od politiky a jejího možného vlivu na umění“ (s. 111), „...hra byla ostrou satirou na Hitlera“ (s.113). Na jiném místě (s.97) označuje autorka Bělého román *Petrohrad* za „román v próze“!

Domnívám se, že koncepci práce by prospělo větší zacílení, její celkový záběr je až příliš široký.

Otázky k obhajobě:

- 1) Proč se autorka domnívá, že filmové herectví je „ploché“ (s.98)?
- 2) V jakém českém tisku M. Čechov publikoval své vize divadla?

